

Beslut

1 (1)

Datum för beslut
2016-06-13

Beslutsserie
GD-beslut

Nummer
Nr 40/2016
Dnr STY2016/52

Beslutande Susanna Axelsson, tf. generaldirektör
Samråd med Nina Rehnqvist, ordförande SBU:s nämnd
Föredragande Charlotte Hall, vik. avdelningschef

Remissvar avseende Trygghet och attraktivitet (SOU 2016:29)

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) har beretts möjlighet att ta del av del av betänkandet från Forskarkarriärutredningen och lämnar remissvar enligt bilaga 1.

Bilaga 1: Remissvar avseende Trygghet och attraktivitet (SOU 2016:29)

Stockholm den 13 juni 2016

Susanna Axelsson
Tf. generaldirektör

Charlotte Hall
Vik. avdelningschef

Remissvar

1 (2)

Datum
2016-06-13

Vår beteckning
STY2016/52

Er beteckning
SOU 2016:29

Utbildningsdepartementet

Remissvar avseende Trygghet och attraktivitet (SOU 2016:29)

SBU har tagit del av betänkandet från Forskarkarriärutredningen och har nedan sammanställt myndighetens kommentarer till betänkandet.

Kommissionen har utrett frågan om hur lärosätena i framtiden ska vara än mer attraktiva arbetsgivare. Utredningen lämnar förslag till utformning av en framtida forskar- och lärarkarriär där krav och förutsättningar är gemensamma för universitet och högskolor. Utredningen föreslår också en transparent rekryteringsprocess och att lärosätena ska samarbeta för att åstadkomma ett tydligare och mindre splittrat karriärsystem.

SBU:s övergripande synpunkt är att utredningen på ett förtjänstfullt sätt beskrivit karriärmöjligheterna inom universitet och högskolor och har flera konkreta förslag till förändringar inför framtiden. Frågeställningarna är noggrant belysta ut flera perspektiv.

SBU är beroende av forskare för att genomföra sitt uppdrag

SBU har som uppdrag att utvärdera det vetenskapliga stödet för nya eller etablerade insatser inom hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst. Utvärderingarna lyfter fram medicinska, sociala, etiska och hälsoekonomiska perspektiv.

För att kunna genomföra uppdraget är SBU beroende av forskare som på ett korrekt och objektivt sätt förmår granska forskningen kritiskt och diskutera resultatens betydelse och tillämpning för vård och socialtjänst. Härvidlag behöver SBU även en god återväxt av forskare i Sverige.

Vid SBU:s genomgångar framkommer tydligt att mycket av den kliniska forskning som bedrivs inte leder till resultat som det går att dra konklusiva slutsatser av. Studierna kan vara för små, ha för kort uppföljningstid eller dålig extern validitet. SBU identifierar också många angelägna kunskapsluckor.

Det är angeläget att forskningssystemet utformas på så sätt att det stödjer forskning inom för samhället viktiga områden, till exempel som avser kliniska frågeställningar. För att åstadkomma detta krävs forskning där populationen är relevant och där de studerade utfallsmåtten är patientrelevanta. Minst 85 % av dagens studier är utformade så att de inte är konklusiva, i meningen att de leder till praxisförändringar. De är alltså ett slöseri med forsknings- och forskarresurser. Attraktiviteten minskar därför för såväl

de forskarstuderande som för färdiga forskare som ser som sitt uppdrag att förbättra vård och omsorg¹.

Hur detta ska organiseras och vilka villkor som ska gälla för anställningar eller under doktorandtiden har SBU inte några synpunkter på. Dock stöder SBU det vi uppfattar som den grundläggande ambitionen för utredningen – att människor som verkar inom forskningssystemet ska ha trygga och förutsägbara villkor. SBU har i flera rapporter identifierat att osäkerhet i anställningen har samband med ohälsa. Vi har sett ett sådant samband med hjärtsjukdom samt med depressionssymtom. I SBU:s underlag har vi valt samlingsbegreppet osäkerhet i anställningen (engelska job insecurity) för att beskriva såväl privata som offentliga verksamheter där det finns en risk för att arbetet kan läggas ner eller för arbetsenheter att slås samman. Ibland pågår förändringsprocessen under lång tid innan det finns tydliga besked om vad som kommer att hända i framtiden. Det bör understrykas att sådana omständigheter inte nödvändigtvis är jämförbara med de nuvarande anställningsformerna inom lärosäten; men SBU vill ändå framhålla värdet av en god arbetsmiljö för att främja god hälsa.

Intersektoriell rörlighet

SBU verkar i gränslandet mellan forskning och hälso- och sjukvård, respektive socialtjänst och ser värdet av att forskare rör sig mellan olika samhällssektorer såsom högskolan och övrig offentlig verksamhet. För att kunna välja adekvata frågeställningar och sedan belysa dem på ett korrekt sätt krävs kunskap och erfarenhet såväl från akademien som från den praktiska verkligheten.

SBU är därför positiva till utredningens förslag som syftar till ökad mobilitet, framför allt intersektoriellt. SBU ser positivt på förslaget att mobilitet ska utgöra en merit vid alla forskar- och läraranställningar samt stöder förslaget om årlig statistikuppföljning av mobiliteten. Uppföljningen bör särredovisa den intersektoriella rörligheten.

SBU är även positiva till att lärosäten och forskningsfinansiärer premierar rörligheten, framför allt forskares möjlighet att arbeta inom hälso- och sjukvård samt socialtjänst (och vice versa).

Konsekvenser

I avsnittet om konsekvenser har utredningen fram för allt valt att analysera konsekvenser för forskningssystemet. SBU tycker att det är bra att det finns en analys av konsekvenser för kvinnor och män. Dock saknar SBU en konsekvensanalys över effekter på övriga samhället; framför allt avseende värdet av att forskare har ett aktivt utbyte med andra sektorer.

¹ ”Alla vinner genom samverkan inom den kliniska forskningen!”. Slutrapport från Delegationen för samverkan inom den kliniska forskningen, år 2009.